

A megbízhatóság alapú karbantartástól a stratégiai menedzsmentig – Emlékezés Gaál Zoltán professzorra

Dr. Bognár Ferenc iASK kutató, Felsőbbfokú Tanulmányok Intézete, tudományos munkatárs, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Dr. Fehérvölgyi Beáta egyetemi docens, dékán, Pannon Egyetem, GTK

Dr. Kövesi János professor emeritus, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem; Szentes Balázs mesteroktató, Pannon Egyetem, GTK

1. Gaál Zoltán szakmai életútja

Gaál Zoltán professzor úr a Pannon Egyetem és jogelődjeinek meghatározó, emblemikus alakja.

1947. november 24-én született Szentgotthárdon, középiskolai tanulmányait Nagykanizsán a Winkler Lajos Vegyipari Technikumban végezte. A Veszprémi Vegyipari Egyetemen 1971-ben szerzett okleveles vegyészmérnöki diplomát, majd 1975-ben gazdasági mérnöki diplomát a Budapesti Műszaki Egyetemen. 1975-ben egyetemi doktori fokozatot szerzett a Veszprémi Vegyipari Egyetemen, 1984-ben kandidátusi fokozatot szerzett a Magyar Tudományok Akadémián, 1994-ben habilitált a Miskolci Egyetemen.

Közel öt évtizedes szakmai pályafutása során mindig a magyar felsőoktatás, az egyetem, a kollégák, a munkatársak, a hallgatók fejlesztését tartotta legfontosabb feladatának. A Mérnöki Kar dékánja 1991-1998 között, a Veszprémi Egyetem, illetve jogutódja a Pannon Egyetem rektora 1998-2007 között, közben a Magyar Rektori Konferencia elnöke 2001-2003 között. Igazi építő rektorként és dékánként olyan maradandót alkotott, amely hosszú időre megalapozta az Egyetem sikeres működését.

Szakmai pályafutása elején már viszonylag korán vállalt vezetői feladatokat. 1971-ben az egyetem Üzemgazdaság Tanszékén, majd a Vállalati Rendszerszervezési Önálló Tanszéki Csoportnál kapott oktatási, oktatás-szervezési, oktatásfejlesztési feladatokat. Irányítója volt a szervező-vegyészmérnök szakot szervező csoportnak. A képzés a mérnöki és a vállalatvezetési elvek ötvöztetésével fontos szerepet töltött be a magyar felsőoktatásban. Irányításával került kidolgozásra, megalapításra a mai kor meghatározó képzésévé váló műszaki menedzser szak. Munkatársaival kidolgozta a gazdálkodási szak, humán menedzser szak oktatási programját, majd megszervezte annak beindítását. Irányító vezető oktatója a posztgraduális menedzser szakmérnök szak kialakításának, a minőségügyi szakmérnök képzés és a minőségügyi menedzser képzés és a karbantartási szakmérnök szak elindításának. Vezető szerepet töltött be a Bologna folyamat keretében zajló átalakulásnak, az új alap- és mesterképzési szakok követelményeinek és tanterveinek kidolgozásában.

Az oktatói munka mellett nagy hangsúlyt fektetett a jövő generációinak nevelésére. Végzett doktoranduszai közül többen sikeres akadémiai pályát futnak be, sokan pedig az üzleti életben vezetőként kamatoztatják a tőle kapott tudást.

Fontos szerepet töltött be a Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskola alapításban, a Menedzsment szakirány vezetőjeként irányította a doktori kutatásokat.

Kutatásaiban kezdetben a technológiai rendszerek szervezési és karbantartási kérdéseire koncentrált, majd a stratégiai menedzsment kihívásait vizsgálta. Kutatási eredményeit számos könyvben és cikkben publikálta.

Nevéhez kötődik a Nemzetközi Karbantartási Konferencia megalapítása. A konferencia sorozat sikerét mutatja, hogy 2023-ban immár 35. alkalommal került megrendezésre a konferencia Veszprémben.

Gaál Zoltán tudását a versenyszférában is kamatoztatta. Több vállalati szerepvállalása közül kiemelendő a Herendi Porcelánmanufaktúra Igazgatóságában ellátott elnöki feladata.

Tudományos oldalon dolgozott a Magyar Tudományos Akadémia Gazdálkodástudományi Bizottságának alelnökeként, valamint a Menedzsment Professzorok Európai Szövetségének tagjaként.

Gaál Professor Úr mindig is elkötelezett híve volt a kormányzati, vállalati és akadémiai együttműködéseknek, és nem csak hitt benne, de igazi tudásteremtőként és tudásközvetítőként dolgozott azon, hogy a vállalatok és a települések sikeres és versenyképes jövőképet tudhassanak magukénak.

Kutatóként, tanácsadóként, majd főigazgató-helyettesként szívvel-lélekkel támogatta a kőszegi Felsőbbfokú Tanulmányok Intézetét, és a KRAFT-központ vezetésével járult hozzá Pannónia sikeréhez.

2018 óta a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal elnöki főtanácsadójaként, az Innovációs Testület társelnökeként fáradhatatlanul tevékenykedett a hazai egyetemek és vállalatok innovációs fejlődéséért.

Kiemelkedő szakmai munkája elismeréseként és az Egyetemen kifejtett iskolateremtő, magas szintű tevékenységéért 2016-ban megkapta a Pannon Egyetem díszpolgára kitüntetését, valamint a Professor Emeritus címet.

2. Oktatásfejlesztői, oktatásszervezői munkássága

A következőkben Gaál Zoltán professzor pályafutásának a magyar felsőoktatás és a gazdaság számára is kiemelkedő állomásairól emlékezünk meg, Dr. Kövesi János szavaival.

2.1. A szervező-vegyésmérnök szak létrehozása

Ladó László professzor a Műegyetem Menedzsment és Vállalkozásgazdaságtan Tanszékének egykori tanszékvezetője kezdeményezte, hogy a mérnökképzésben hozzák létre az industrial engineering típusú szakokat, szakirányokat. A nyugat-európai és amerikai egyetemeken ezeken a szakokon 1/3 gazdasági, 1/3 műszaki, 1/3 szervezési és vezetési tartalmú tantárgyat hallgattak a hallgatók. Az itt végzők lettek világszerte az ipar kapitányai. **Párt- és kormányservek munkatársai vettek részt a cél érdekében létrehozott bizottság munkájában, a Veszprémi Vegyipari Egyetemet Gaál Zoltán képviselte, aki pályakezdő tanársegédként is meghatározó szerepet töltött be e szakok, szakirányok létrehozásában.**

A termelési rendszer szak a gépésmérnöki karokon, a szervező vegyésmérnök képzés a vegyésmérnöki karokon, a villamos szervezőmérnök képzés az azonos nevű karon 1972-74 években indult meg. A vidéki egyetemek cselekedtek gyorsabban, **Veszprémben Gaál Zoltán irányításával 1973-ban, a Műegyetemen Kindler József vezetésével 1974-ben indultak ezek a szakok. Az industrial engeneering típusú képzést ma a műszaki menedzser szakokon folytatják.**

Amikor én 1974 őszén negyedéves hallgatóként a Műegyetem Vegyészmérnöki Karán először induló szervező vegyészmérnök szakirányra jelentkeztem, nem tudtam, hogy Gaál Zoltánnal kerültem szoros kapcsolatba és ebből egy életre szóló barátság, szövetségi kapcsolat születik.

Előkerestem az indexemet. Az utolsó kettő évben a hagyományos vegyészmérnöki alapképzési tantárgyak után az alapvető technológiai ismeretek mellett olyan tantárgyakat hallgattunk mint Matematikai statisztika, Matematikai programozás, Vállalati rendszer és gazdaságtan, Szervezélmélet és módszertan, Vegyipari rendszertechnika, Szabályozásmélet, Döntésmélet és módszertan, Vegyipari termelésirányítás (benne a megbízhatóságelmélet és a karbantartásszervezés), Üzemtervezés, Ipari jogi ismeretek és Ipari lélektan. Nekem mindez a fehér tőrös csapadékként bemagolt bárium szulfát után nagy felüdülést jelentett. Diplomamunkámat is a többfokozatú rektifikáló rendszerek optimalizálása című dolgozatommal védtem meg. Mindez 1974 - 1976 között történt a korábbi években sikeresen abszolvált Politikai gazdaságtan, Tudományos szocializmus tantárgyak után.

Ezekhez a diszciplinákhoz akkor egyetemi jegyzetek nem álltak rendelkezésre. De a szakok előkészítői élén Kindler József professzorral és Gaál Zoltánnal magyar nyelven megjelentettek kettő amerikai alap szakkönyvet. Az egyik Maynard gazdasági mérnöki kézikönyve volt, a másik pedig Martin Kenneth Starr Rendszerszemléletű termelésvezetés, termelésszervezés című munkája. Ezek voltak a tankönyveink.

Harold Bright Maynard: Gazdasági mérnöki kézikönyv. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1977 és Martin Kenneth Starr: Rendszerszemléletű termelésvezetés, termelésszervezés. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1976

A 70-es évek elején olyasmiket olvashattak a szervezőmérnök hallgatók, mint a döntési modellek, hálótervezés, szabályozási modellek, termelésszervezés, gyártási folyamatszervezés, anyaggazdálkodás, állóeszköz gazdálkodás, munkamérési eljárások, módszerek, bérügyek, viselkedéstudomány, ergonómia, rendszerelemzés, minőségellenőrzés, megbízhatóság tervezése, mérése, karbantartás, költségelemzés, a termelésvezetési döntések pénzügyi vonatkozásai.

Ezek a szakok 1995-ig működtek és helyükre a műszaki menedzserképzés lépett, melynek kialakításában ugyancsak meghatározó szerepe volt Gaál Zoltánnak.

2.2. A műszaki menedzser szak létrehozása

A műszaki menedzser képzés gondolata ugyancsak Gaál Zoltántól származik. A Veszprémi Vegyipari Egyetem nyitott volt erre a képzésre, de a Műegyetem akkori vezetése nem.

Az Antal kormány Oktatási Minisztériumában a közigazgatási államtitkári feladatokat Biszterszky Elemér professzor látta el, aki egyben a Műegyetem Műszaki Pedagógia Tanszékének vezetője is volt. Ő hozta létre az Országos Vezetőképzési Tanácsot, ennek vezetésére Boross Zoltán professzort, a Műegyetem Menedzsment és Vállalkozásgazdaságtan Tanszékének korábbi tanszékvezetőjét kérte fel. Ez a szervezet helyettesítette a mai Magyar Akkreditációs Bizottságot (MAB). Biszterszky, Boross és Gaál Zoltán professzorok érdeme, hogy az Országos Vezetőképzési Tanács engedélyezte a képzést, így az Veszprémben már 1993-ban elindulhatott. A Műegyetemen kemény harcok árán 1996-ban indítottuk az első évfolyamot.

A műszaki menedzser szakok legfontosabb jellemzője, hogy a képzésben 1/3 arányban szerepelnek természettudományi ismeretek, 1/3 arányban általános műszaki, technológiai ismeretek és 1/3 arányban gazdálkodás- és szervezéstudományi ismeretek. A minőségmenedzsment, a megbízhatóság és a karbantartás kötelező tantárgyakként vannak jelen a tantervekben. Ez a képzés töretlen népszerűségnek örvend. Így volt ez az ötéves osztatlan képzések időszakában is és így van ma is, amikor elkülönült az alapképzés és a mesterképzés. 16 intézményben folyik műszaki menedzser képzés, magas felvételi pontszámok mellett. Általános tapasztalat, hogy a hallgatók többsége már a végzés előtt megtalálja első munkahelyét.

A műszaki menedzser szak sikertörténete nem volt mindig diadalmenet. A szűklátókörűség, az irigység, féltékenységi miatt kétféle alkalommal is veszélybe került a szak léte. Mindkét alkalommal sikeresen megmentettük és ebben Gaál Zoltánnak ismét meghatározó szerepe volt.

Amikor a magyar felsőoktatás 2006-ban átalált a bolognai rendszerre, valamennyi alap- és mesterképzési szakot akkreditáltatni kellett. Az akkori MAB akadémikus elnöke, aki a Corvinus egyetem professzora volt, meg akarta szüntetni a szakot. Gaál Zoltánnal bejelentkeztünk hozzá és közel 3 órás küzdelemben meggyőztük a szak létjogosultságáról.

Emlékszem, hogy ebben a vitában Zoli gyakran hivatkozott a jelző és a jelzett szó közötti különbségre. A másik vészhelyzet 2015 környékén alakult ki, amikor az akkor felsőoktatási kormányzat szakritkítási akciókat indított és az egyik kiszemelt áldozat a műszaki menedzser szak volt. Összehívtuk a képzést folytató intézmények képviselőit és Kecskeméten találkoztunk az akkor felelős államtitkárral. Meggyőztük Őt is és a rádió már aznap délután bementa, hogy megmarad a műszaki menedzser szak.

3. Az oktatási és tudományos munkásság fő irányai és kiemelkedő együttműködései

A Magyar Tudományos Művek Tárában rögzítettek alapján, de nem kizárólagosan csak e szerint, elvégeztük Gaál Zoltán professzor úr szakirodalmi munkásságának áttekintését. Az elemző munka nem tekinthető teljesnek jelen állapotában. A munkásság bibliográfiai lenyomatának végső formába hozása még egyértelműen folyamatban van. Az áttekintő munkánk nem követi minden pontban az MTMT kategorizálását. Ugyanakkor megállapításunk szerint a jelenlegi MTMT adatbázis a munkásság főirányainak bemutatására alkalmas áttekintést megengedi.

Az első lépésben a számszerűsíthető értékekkel foglalkozunk. Gaál Zoltán összes tudományos közleményeinek száma meghaladja a 200 művet. Tudományos folyóiratcikkeinek

száma 50 feletti, többsége idegennyelven íródott. Szerzőként és szerkesztőként az MTMT kategorizálása szerint 10 tudományos könyvet jegyez. Egyetemi oktatásban felhasznált tankönyveinek, jegyzeteinek száma 10 feletti ezek között több olyan mű is megtalálható, melyekből tízezres nagyságrendben tanult és tanul a mai napig az egyetemi hallgatóság.

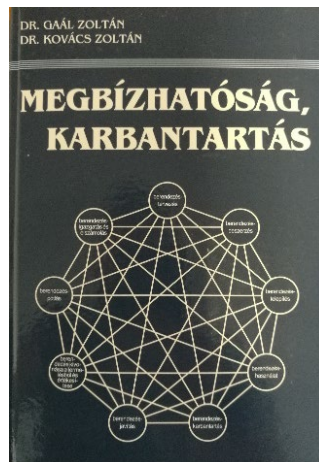
A folyóiratban vagy konferencia kötetekben megjelent konferencia közlemények száma 60 feletti, ezeknek is szintén a nagyobb része idegen nyelven jelent meg. Az MTMT rendszerében a „további tudományos művek” összefoglaló kategória alatt jelenleg közel 56 alkotás található, ezek között több kifejezetten nagy hatású munka szerepel. Az MTMT-ben jelenleg Gaál Zoltán professzor úr szerzőségével 219 mű szerepel.

Professzor úr munkáira a Magyar Tudományos Művek Tárában 538 hivatkozás került eddig rögzítésre. Ezen hivatkozások köre bizonyosan tovább gazdagszik a múlt pontos feltárása és a jövő tudományos alkotói folyamatainak természetes velejárója által.

A Magyar Tudományos Művek Tárában Gaál Zoltán professzor úrtól az első tudományos közlemény 1976-os évszámmal került rögzítésre (MACHACS, M; TIMAR, L.; GAAI, Z.: EXPLANATION AND DETERMINATION OF RELIABILITY OF CHEMICAL-ENGINEERING SYSTEMS. CHEMISCHE TECHNIK 28: 9 pp. 570-570., 1 p. (1976) WOS) adatokkal. Az utolsó bejegyzés 2020-ból származik (Obermayer Nora, Gaál Zoltán, Szabó Lajos, Csepregi Anikó: Leveraging Knowledge Sharing over Social Media Tools. In: Management Association, Information Resources (szerk.) Information Diffusion Management and Knowledge Sharing. Hershey (PA), Amerikai Egyesült Államok : IGI Global (2020) pp. 761-784. Paper: chapter 38 , 24 p. DOI Scopus) Gaál Zoltán professzor úr gazdag tudományos munkássága fél évszázadon átívelő.

Professzor úr munkássága a „kemény” szakterületek (úgy mint megbízhatóságelmélet, karbantartás, technológiai rendszerek) talaján vert gyökeret. **A vegyipari technológiai rendszerek megbízhatóságának vizsgálata**, ezen rendszerek karbantartásának és üzemfenntartásának kérdései adták érdeklődésének a gerincét. A legjelentősebb kutató- és szerzőtársai voltak professzor úr pályájának első időszakában **Timár László, Kovács Zoltán** és **Bencsik Andrea**, akikkel a publikációk perdöntő többsége közös szerzőségben készült el. Professzor úr a korai szervezési módszertanok és elméletek valamint a döntéselmélet tekintetében gazdag munkásságot hagyott hátra – ezen időszakból alapvetően egyetemi jegyzetek formájában – melyekből később az oktatói pályájának kulcsfontosságú tankönyvei születtek meg.

A „kemény szakterületekhez” köthető professzor úr egyik legkiemelkedőbb szak- és tankönyve, melyet Kovács Zoltán szerzőtársával jegyeznek együtt „Megbízhatóság, karbantartás” címmel, 1989-es, majd egy gazdagabb formában 1994-es és 2002-es kiadásban.

Gaál Zoltán – Kovács Zoltán: Megbízhatóság, karbantartás. Veszprémi Egyetemi Kiadó, Veszprém, 1994

A megbízhatóság és karbantartás területe iránti érdeklődés és alázat professzor úr teljes életpályája során megmaradt. Ezt tényszerűen igazolja a 2007-ben megjelent „Karbantartás-menedzsment” című könyve is, valamint két szerzőtársával közösen jegyzett és a karbantartás tématerületén utolsó munkája az „Egy lépés a kiválóság irányába – Karbantartási szakmenedzser”, mely munka 2014-ben került publikálásra.

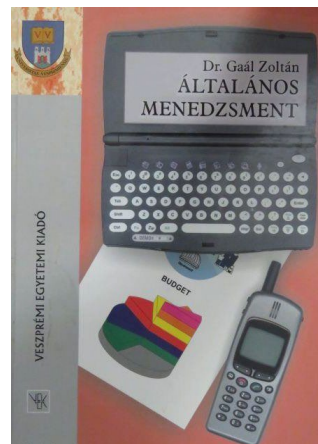
Szintén ennek az időszaknak a gyümölcse az 1989 júniusában Gaál Zoltán főszervezésével újtára indult és azóta is minden évben megszakítás nélkül megszervezésre kerülő Veszprémi Nemzetközi Karbantartási Konferencia. A konferencia szellemi légköre ma is kovászteremtő a szakmában, a konferencia létével a tudomány és a szakma integrációjának, egyben Gaál Zoltán emlékének is hordozója, ahogy a szakma tudományos és gyakorlati közleményeinek tradicionálissá vált közzétételi fóruma és az eszmecsere helye.

Az 1980as évek dereka jelentős változásokat hozott a Vállalatgazdasági és Szervezési Intézet életébe. Az Intézetigazgató Trethon Ferenc kapcsolatain keresztül Veszprémbe érkezett az akkori Fachhochschule Darmstadt (ma Technische Universität Darmstadt) oktatója, Dr. Hans-Christian Pfohl. Gaál Zoltánnal hamar megtalálták a közös hangot, kapcsolatuk mély barátsággá alakult, melynek számos gyümölcset mindmáig élvezheti a Pannon Egyetem. A teljesség igénye nélkül a kapcsolat eredményezett több közös kutatást (a stratégiai, az interkulturális és a tudásmenedzsment területén, német-magyar vegyesvállalatok működési jellemzőinek – szervezeti kultúra, vezetési stílusok, alkalmazott menedzsment módszerek – vizsgálatával pl. a SMiLE projekt, stb.), számtalan oktató és diákcsere, tanulmányutat, hozzájárult a műszaki menedzser képzés hazai arcának kialakulásához, évtizedes vendégoktatói kapcsolatok alakultak ki a darmstadti és a veszprémi egyetem között. A Darmstadti Műszaki Egyetem fennálló és működő nemzetközi partneri kapcsolatai közül napjainkban a veszprémi a legrégebbi kapcsolat. Az együttműködés történetének legaktívabb német hozzájárulói számos más német oktatótársuk mellett **Hans-Christian Pfohl** és **Horst Laubsher**.

A rendszerváltást követő évek újszerű benyomások formájában érik a tudományos eredményeket és közleményeket is, egyre jelentősebb hangsúly helyeződik a „karbantartás” és „megbízhatóság” kifejezések mellett a „minőség”, a „menedzsment” a „projekt” és a „vállalati kultúra” fogalmi körökre. Érzékelhetővé válik, a „kemény” szakterületek „puhábbakkal” való ötvözésének folyamata, változatlanul termékeny publikációs tevékenység mellett. Az egyre intenzívebben jelenlévő vezetői feladatok szintén hatással voltak Gaál Zoltán professzor úrra,

ezek a publikációkban is megjelennek. Ezen időszakban a legfontosabb szerzőtársak között említendő **Kovács Zoltán**, **Ködmön István** és **Szabó Lajos**. A közös gondolkodás szempontjából a hazai menedzsment gondolkodó műhelyek említése mellett sem mehetünk el szó nélkül, **Dobák Miklós**, **Szintay István**, **Farkas Ferenc**, **Borgulya Istvánné**, **Balaton Károly**, **Barakonyi Károly** kollégákkal könnyen megtalálta professzor úr mindig a hangot a közös „dödörészések” és hivatalos „harcok” során is.

A transzformáció hatására egyre heterogénebbé válnak a tudományos közleményekben megjelenő jelzős szerkezetek, világos előre jelzésekként egy másik diszciplína egyre fokozatosabb kibontakozásának és a karbantartás területével való integrációjának. A menedzsment oktatás egyre hangsúlyosabbá válik, ennek egyik lenyomata a már jelentős fejlődésen átment, önállóan jegyzett és számos kiadást megélt „Menedzsment” tankönyv és később a „Menedzsment alapjai” tankönyv Szabó Lajossal közösen jegyezve.

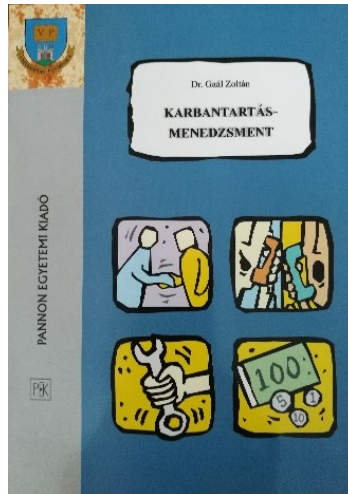

Gaál Zoltán: Menedzsment. Veszprémi Egyetemi Kiadó, Veszprém, 1998

A változás folyamatos volt, egyre inkább a stratégiai és szervezetpolitikai természetű kérdések iránya felé terelődött az operatív jellegű tématerületekről. A gyarapodó felsővezetői feladatokkal együtt (Pannon Egyetem rektorság, Herendi Porcelánmanufaktúra igazgatóság elnöki teendők) a stratégiai szemlélet, a tudás értékeiben való gondolkodásmód, a motivációt és a jövőbetekintést támogató technikák egyre markánsabban jelennek meg a tudományos közleményekben is.

Ez az időszak a szerzőtársak tekintetében a leginkább heterogén szakasz volt. Ez annak folyománya is, hogy ezen időszakban professzor úr doktorandái és doktoranduszai „egymásnak adták a kilincset” egymás doktori védései után. Ezen időszak legmeghatározóbb szerzőtársa **Szabó Lajos** volt.

Természetesen ebben az időszakban is nagy gondot fordított professzor úr arra, hogy a karbantartás tématerülete figyelmet kapjon. Utolsó, nagyobb lélegzetű, szerzői munkája „Karbantartás-menedzsment” néven jelent meg 2007-ben. Ahogy 1989-től folyamatosan úgy ezen időszakban is a Veszprémi Nemzetközi Karbantartási Konferencia konferenciakötetében hol szerzőként, hol szerkesztőként, hol szakmai lektorként állandóan jelen volt.

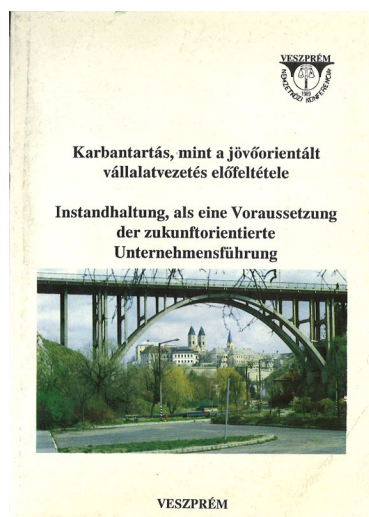

Gaál Zoltán: Karbantartás-menedzsment. Pannon Egyetemi Kiadó, Veszprém, 2007

A tudományos életmű és a vezetői életmű egymás melletti érvényesülése, olykor a hangsúlyok eltolódása végig kísérte professzor úr életútját. Az akadémiai életút elismeréseként 2023 tavaszán a Magyar Tudományos Akadémia Gazdálkodástudományi Bizottsága Cursus Vitae Aureus (Arany Életmű) kitüntetéssel díjazta post-humus, illetve az Atrium Memoriae Aeternae (Örök Emlékezet Csarnoka) emléktábla érdemesült halhatatlanjai közé választotta.

4. A Nemzetközi Karbantartási Konferencia

A Konferencia létrejöttét a változó társadalmi és gazdasági környezet okozta kihívások generálták. A rendszerváltás környékén, a Vállalatgazdasági és Szervezési Intézet kollégái körében felmerült az ötlet, hogy a korábbi kutatási eredmények bázisán, a nemzetközi (akkoriban még főképp a KGST országok képviselőivel ápol) kapcsolatok építésére, a szakmai közösségek ápolására fórumot biztosítsanak. Dr. Gaál Zoltán vezetésével így jött létre a Nemzetközi Részvételű Karbantartási Konferencia. Az első rendezvény 1989. június 27-28-án került megtartásra az akkori Veszprémi Vegyipari Egyetem T1-es előadótermében (a mai A1-es terem), melynek befogadóképessége a maga 250 fős kapacitásával hamar szűkössé bizonyult. A '90-es években a résztvevői létszám indokoltta, hogy az Egyetemen nagyobb terem híján, a Konferencia plenáris ülését a Petőfi Színház 400 fő feletti kapacitású termébe helyezték át. A Konferencia híre hamar terjedt határon belül és azon túl is, így az ipari szakemberek és az akadémiai szféra képviselőinek rendszeres éves találkozási pontjává vált.

Az első Konferencia tanulmánykötete, Veszprém, 1989

A szervezés motorja mindig is Dr. Gaál Zoltán volt, segítő csapata pedig a Tanszék kollektívájából verbuválódott. Az eddigi 34 megrendezett konferencián több, mint 400 fő szerepelt előadóként. A legtöbb konferencia előadásban Dr. Kovács Zoltán professzor úr, a GTK alapító dékánja szerepelt közreműködőként, aki 24 alkalommal adott elő a konferencián. Dr. Gaál Zoltán nevéhez 22 előadás (és 33 részvétel, szervezés) fűződik, míg 10, vagy annál több előadásban vettek részt az alábbi kollégák. Dr. Péczely György (19), Dr. Bognár Ferenc (19), Dr. Horváth Csaba (17), Kisdeák Lajos (17), Dr. Kosztyán Zsolt Tibor (15), Dr. Szabó Lajos (14), Magyar Lajos (14), Sóti Csaba (14), Dr. Balogh Ágnes (11), Dr. Csizmadia Tibor (11), Páll István Zoltán (10). Bár mennyiségben nem kerülhettek fel e listára, ám hatásuk miatt nem feledkezhetünk meg a konferencia ikonikus alakjairól sem. Jáger Ida emberhez, emberi lélekről szóló előadásai nélkül a Konferencia közel sem lett volna azzá, amivé alakult. Gerhard Kegli, a hazánkba visszatért német kolléga izés előadásai a csúszógyűrűs tömítésekről méltán megalapozták, hogy a mindenkor konferencia legjobb előadójának ítélt díjat ő utána nevezzük el, és adjuk át emlékezésünk és megbecsülésünk jeléül.

A Konferenciák közösségének összetartó erejét mi sem szimbolizálja jobban az Év Karbantartója díj. A konferencia rendszeres résztvevői és támogatói díjat alapítottak a karbantartás gyakorlati területén jelentős eredményt elért kiváló szakemberek teljesítményének elismerésére, a munkásság megbecsülése jeléül. „Kivételes esetekben” dominánsan elméleti szakemberek is kiérdemlik a közösség megbecsülését, mint ahogy történt 2019-ben.

Ha további számokba kéne önteni a 34 konferenciát, akkor nehéz helyzetben hoznánk magunkat. A teljesség igénye nélkül következzenek néhány tény. A 34 konferencián több, mint 7000 részvétel történt, több, mint 10 országból érkeztek résztvevők és előadók. Az évenként esedékes konferenciaköteteken túl megjelent 5 szakmai könyv/tanulmánykötet a karbantartási tudás közlésére. A konferenciakorsók avatására minimum 100 hordó sört használtunk fel. A konferenciák gálavacsoráján a kulturális műsort az Egyetem hallgatói szolgáltatták (éneke, zene, tánc kategóriákban), több mint 30 tehetség mutathatta meg művészetét.

Ha a konferencia főbb trendjeit szeretnénk azonosítani, elmondhatjuk, hogy az útkeresés, az új lehetőségek és irányvonalak kijelölése, a technikai és technológiai problémák emberközpontú megközelítése, a legjobb gyakorlatok bemutatása és megosztása mindig is jellemezte a konferenciákat. A gazdaságossági kérdések a karbantartásban létfontosságúak – különösen a nehéz időkben – így ezek tárgyalása nélkül sem múlhatott el konferencia. A konferenciák körül kialakult szellemi műhelyt joggal nevezhetjük karbantartási iskolának is,

A konferenciák címeinek elemzését szemlélteti az előfordulási gyakoriságok szerint súlyozva az alábbi szófelhő.

A konferenciák címeinek szófelhője

Ha a konferencia jövőjét szeretnénk megvizsgálni, akkor nem szabad figyelmen kívül hagyni a Gaál Zoltán professzor úr által oly gyakran felemlített 4ÉR dimenzióit sem (Érték – Érdek, Értelem – Érzelem). Ha ezen dimenziók mentén kategorizálunk, akkor a Érték és az Értelem dominanciáját találjuk a Nemzetközi Részvételű Karbantartási Konferencia zászlaján. A vizsgálatok, kutatások pontossága, az empirikus tapasztalatok, a legjobb gyakorlatok megosztása mindig is értékei voltak és lesznek is a konferenciának. A konferencia összetartó közössége hitet tett ezen értékek továbbvitele mellett. Célunk, hogy hagyományainkat ápolva, a konferencia alapítójának szellemiségét továbbvive szolgáljuk a karbantartás eszméjét és a karbantartó társadalmat.

5. Gaál Zoltán emlékezete

Professzor úr nagy tisztelettel tekintett a múltra, épített a hagyományokra, közben pedig mindig nagy bizalommal, tervekkel, örökké derűsen tekintett előre a jövőbe, és mindenkit arra biztatott, hogy tegye a dolgát minden nap egy kicsit jobban!

Velős szentenciái igazán akkor válnak érthetővé, ha az ember maga is vezetővé válik. Mindenki számára szól világos intelme, hogy a „*Legfontosabb vezetői erény a kezdeményezés*”, vagy másképpen fogalmazva: „*Ne legyél olyan, mint egy talicska, aki csak akkor halad, ha tolják!*”. Professzor úr határozott orgánuma a fülekben cseng ma is, miszerint küzdeni kell és érdemes, mert „*A szánhúzó kutyák közül is csak az első élvezi a szép kilátást!*”.

Végül, de nem utolsó sorban: Professzor úr értékrendjében kiemelt szerepet kapott az Ember. Mindig észrevette, ha valaki segítő kézre, lélekemelő gondolatra szorult.

Gaál Zoltán szilárd jelleme, bölcs szavai, határozott tettei és az emberek iránti őszinte érdeklődése, törődése örök érvényűek! Neve hallatán az utókor számára messze visszhangzik majd a Professzor Úrtól kapható egyik legnagyobb elismerés:

„Emberségből jeles!”